

“Je moet een flinke dosis strijd lust hebben”

Mr. Gerard Spong over begeestering, vakmatig ongerief en de smaak van overwinning

Een grote waakhond ligt direct achter de voordeur van het kantoor in Amsterdam. Een medewerker reorganiseert een enorme wand met dossiers. De receptioniste legt geduldig uit aan de telefoon: “Nee, de heer Spong behandelt alleen strafzaken... het gaat alleen op basis van gewone verrekening... maar dit is geen strafzaak... hij kan u dus helaas niet helpen.”

De heer Spong haalt mij op en nodigt mij uit plaats te nemen tegenover hem aan zijn bureau. Hij werpt tijdens mijn korte introductie beleefd een geïnteresseerde blik op het laatste nummer van STEIL dat ik hem overhandig.

Inhoudelijk bleek bovendien dat je van alles hap-snap een beetje kreeg, waardoor ik nooit discussies kon winnen met mijn medestudenten die rechten deden, of geschiedenis, of sociologie. Daar kon ik met mijn kennis nooit aan tippen en daar had ik toch wel behoefte aan. Ik wilde wel kunnen winnen in zo'n woordenwisseling.

Ik ben dus na een jaar rechten gaan studeren, zodat ik ook de diepte in kon gaan. Dat bleek achteraf een prima beslissing. Hoewel ik ook nog best – net zoals mijn vader - medicijnen had willen studeren, maar dat is helaas geen studie die je er zo even bij doet.”

“Penitentiare instellingen behandelen advocaten tegenwoordig als een soort ongedierte”

U bent begonnen met Politieke en Sociale Wetenschappen.

“Ja, dat leek mij op het eerste gezicht een interessante studie. En dat was het eigenlijk ook. Maar de faculteit van Politicologie zat ernstig verdeeld over de stad; het was organisatorisch een enorme chaotische troep en ik was de hele dag door Amsterdam aan het crossen om college te kunnen volgen.

Bent u lid geweest van een studentenvereniging?

“Ik ben twee jaar lid geweest van Unitas. We bestudeerden daar indertijd gedichten van Omar Chayam. Ik heb er zeker leuke contacten gehad, maar ik kwam erachter dat je daarvoor in Amsterdam geen lid hoeft te zijn van een dispuut of studentenvereniging. En voor je carrière hoef je het ook niet te doen, want tegenwoordig wordt er gelukkig veel meer ge-

Gerard Spong, advocaat, oud-lid van Unitas S.A.

let op wat je kwalitatief in huis hebt, dan of je wel de juiste mensen kent. Voor het aanleren van bepaalde vaardigheden kun je je beter aansluiten bij een vakinhoudelijk gerichte studievereniging.”

Dus u bent niet onder de indruk van een cv met veel nevenactiviteiten en bestuurservaring?

“Nee hoor, totaal niet. Voor op je cv maakt het geen bal uit. Mensen moeten in beginsel vooral studeren wat ze leuk vinden. Het is belangrijk dat ze kwalitatief goed werk afleveren, dat ze sociaal kunnen functioneren in een club en dat ze begeistert zijn voor of door hun vak. Dat zijn wat mij betreft de drie belangrijkste criteria.”

Dat klinkt wel heel simpel. Dus u heeft ook gewoon altijd gedaan wat u leuk vond en het volgende moment had u een succesvol advocatenkantoor op de Keizersgracht?

“Daar komt het wel op neer, ja. En vergeet niet dat je keihard moet werken. Maar het één hangt natuurlijk met het ander samen. Die noeste werkkraft en die lange dagen ploeteren kun je alleen maar opbrengen als je je werk leuk vindt.

Ook moet je bestand zijn tegen het ongerief dat in ons vak steeds groter wordt. Penitentiare instellingen en Paleizen van Justitie behandelen je tegenwoordig als een soort ongedierte. Het is soms ronduit vernederend. Je zit 30% van de tijd te wachten op de rechter of

“Jongere advocaten krijgen regelmatig kleinerende opmerkingen van rechters te verduren”

op een of andere overheidsinstantie. En zeker jongere advocaten krijgen regelmatig kleinerende opmerkingen van rechters te verduren. Vroeger mochten we bij het Paleis van Justitie nog lunchen in het bedrijfsrestaurant. Nu zijn we veroordeeld tot zo’n eetshop of zo’n vreselijke automaat waaruit je als je geluk hebt nog een beduimd broodje kaas van drie weken oud kunt krijgen.

We kunnen ook niet overal meer terecht in de zogenaamde Praktizijnsbibliotheken bij de rechtbank, uitgezonderd de Amsterdamse rechtbank. En voor een advocaat vormen deze voorzieningen natuurlijk wel je werkomgeving.

Vroeger - en dan zal ik ophouden met mijn klaagzang - kon je altijd terecht bij gedetineerde cliënten. Nu alleen nog maar op bepaalde dagdelen. Dan moet je door twee detectiepoortjes, je moet alles inleveren, alles uittrekken, je wordt er als een soort terrorist behandeld. Geen idee waarom!”

Dat is geen opsteker voor de huidige rechtenstudenten die een carrière in het strafrecht ambiëren.

“Dat klopt. Maar het is tegelijkertijd een enorm uitdagend vak. We proberen steeds juridische grenzen te verleggen. Als wij als advocaten dat niet doen gebeurt er natuurlijk niets binnen een rechtssysteem. We zijn wat dat betreft de architecten van de rechtsontwikkeling. En de rechters kijken toe en geven ons, als het kan, de zegen.

Dat is absoluut leuk, maar je moet er wel een behoorlijke dosis strijdlust voor hebben. Zo heeft het mij vijftien jaar strijd gekost om bij de Hoge Raad voor elkaar te krijgen dat een advocaat de gehele verdediging mag voeren, zonder dat de verdachte aanwezig is in de rechtszaal.”

En dat is het waard, achteraf?

“Ja, absoluut. Je zit als advocaat toch in een underdogpositie. Je staat tegenover een gigantisch juridisch apparaat met een officier van Justitie en een hele batterij rechters. Maar de overwinning smaakt juist daarom wel des te zoeter. Het geeft een enorme voldoening om gelijk te krijgen in een stelling die je jarenlang als enige hebt verdedigd.”

Wat moet een goede strafpleiter in huis hebben?

“Je moet hard willen werken en je creativiteit en vechtlust kunnen bewaren. En zeker tijdens een zitting is het belangrijk om koelbloedig en stressbestendig te zijn. Er zijn altijd onver-

wachte dingen, vaak nog op het allerlaatste moment. Denk aan nieuwe dossierstukken, veranderingen in de tenlastelegging, vragen van de rechter, uitspraken van de verdachte. Zo’n zitting is in beginsel altijd spannend en daar moet je goed mee kunnen omgaan. Je eigen emoties mogen nooit de overhand krijgen.”

'Opera inspireert en levert kennis op over de menselijke geest die van pas komt in de rechtszaal'

Heeft u nog een persoonlijk advies voor toekomstige advocaten?

“Lees veel, naast je studie. En dan bedoel ik gewoon boeken en kranten, ook buitenlandse. Het kan echt geen kwaad om één keer per maand de New York Times te lezen. En ga naar het theater; dat is vormend en je haalt er ongelofelijk veel inspiratie uit. Kijk maar naar opera’s van Wagner, Puccini, Verdi: die gaan allemaal over misdaad, jaloezie en liefdesverdriet.

Zo verdedig ik op dit moment een vrouw die haar man heeft vermoord, omdat ze door jaloezie werd verteerd. Dan verwijs ik in de rechtszaal naar de opera Medea, gebaseerd op een Griekse tragedie van 480 voor Christus. Zij vermoordt uit wraak haar kinderen. Dat relateert soms wat, want daarmee laat je zien dat gevoelens van jaloezie en wraak door de eeuwen heen bestaan, en dat menselijke drama’s van alle tijden zijn.” ◉

Tekst: Liesbeth Eustatia